



## Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Petri Chrysologi Archiepiscopi Ravennatis, viri  
eruditissimi atque sanctissimi, Sermones In Evangelia De  
Dominicis & festis aliquot solemnioribus totius anni,  
insignes & peruetusti**

**Petrus <Chrysologus>**

**Lvgdvni, 1623**

De eisdem, Sermo V.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50232](#)

debuit: nō debuit de perditō sic fēdere. In filio est sub-  
stantia patris tota: & ideo nil pater perdidit, filium  
cūm recepit. Frater credidit damnum, qui rediisse cō-  
spicit cohāredem. Et quando inuidus non auarus,  
quando quicquid habet alter se computat perdidisse?  
*At ipse dixit illi, fili, tu semper mecum es, & omnia me tua  
sunt: epulari autē & gaudere oportebat: quia frater tuus hic  
mortuus fuerat, & renixit: perierat, & inuētus est. O quid  
facit vis amoris: quāuis malo filio nō esse nescit, non  
esse nō potest pater: videt filiū degenerasse animo: vi-  
det paternæ pietatis, paterni generis nil habere, & ta-  
men nuncupat filium: suadet effectum: ad gratiam, vel  
spem reuocat largitatis, dicendo: Tu semper mecum es,  
& omnia mea tua sunt. Hoc est dicere: patere filium re-  
diisse patri, permitte patri filium suscepisse: nec ille  
aliud quam patrem quæsuit, qui veniens non filij, sed  
loco mercenarij voluit collocari, dicens: Pater peccavi  
in cælū, & coram te: & iam nō sum dignus vocari filius tuus;  
fac me sicut unū de mercenariis tuis: Sint tibi omnia, illi  
sufficit pater: & ne quid tibi de præsētibus, de veteri-  
bus existimes imminutū: illi noua, & futura perquirā.  
Certe si cōsiliū patris sequeris, & præceptū, participa  
præsētia cū fratre, vt cū ipso tibi cōmunia sint futura.  
Gaudē ergo, & inuētū gaudē: vt ille te gaudēat nō pī-  
fe. Sed iā sermonē historicū cōcludamus: vt postea que  
sunt mystica, que profūda, Christo reuelāte pādamus.*

*De eisdem, Sermo V.*

**C**Allidi debitoris est & inuerecundi, sāpe pāctū  
non soluere: & patientissimum creditorē longa  
& artifici cauillatione, protelare. De abscessu, de redi-  
tu luxuriosi filij, Quintus est hic sermo nobis qui hi-  
storicū sensum, sicut promisimus, ad mysticā & singa-  
larem deitatis iatelligētiām conabitur autollere. Vo-  
cratē

orate: ut quia in tanto credito sum minus per me idoneus debitor, per Deum vobis idoneus solutor existam. *Homo quidam habuit, inquit, duos filios. Posteaquam Christus nostræ carnis suscepit oves, & Deus induit exuuias humanas: veraciter se Deus hominem vocat. Dominus patrem verè se duorum nuncupat filiorum: quia humanitati permixta deitas, deitati consociata pietas, miscuit hominem & Deum; quæ dominum uniuersit in patre. Hic ergo homo, Pater hic, duos filios habuit conditoris pontificio non necessitate generantis, duos filios habuit, quos nō emeruit esse, sed iussit: quia Christus sic in oculis nostris fuit homo: ut Deus semper in maiestatis suæ maneret arcano. Duos filios habuit. Duos scilicet populos, Iudaicum, Gentilemque; sed Iudaicum seniorem prudentia legis fecit: Gentilem paganismi stultitia reddidit iuniorem. Quia sicut sapientia dat canos: ita quicquid viri est tollit insipientia. Hunc ergo iuniorem mores præstitere, non ætates: seniorem illum non tempora fecerunt esse, sed sensus. Et dixit, inquit, adolescentior ex illis patri. Pater da mihi portionem substantie quæ me contingit. Cognitorem pectoris non voce, petit iste, sed voto: quia à Deo bona, maleva reportat propria voluntas in nobis. Denique iste cum patre possessor totius fortis, ad patrem propria voluntate peruenit: dicendo, *Da mihi portionem substantie quæ me contingit.* Et quæ est ista portio? quæ est? Habitus, Sermo, Scientia, Ratio, Iudicium quæ hominem præ cæteris animantibus in terrena habitatione contingunt, hæc est, iuxta Apostolum, lex naturæ. Et ideo diuisit illis substantiam, dando iuniori quinq; ista quæ diximus, beneficia naturæ: seniori quinque legis libros dicitinus inscribendo: per quæ substantia impar merito, numero par esset, humanū teneret ista ordinē, dianino illa subsisteret instituto: utraque tamen lex filios*

lios utrosque ad notitiam patris perduceret, ad reuerentiam sui seruaret authoris. *Et non post multos dies, inquit, congregatis adolescentior omnibus peregrè profectus est in regionem longinquam: & ibi dissipauit substantiam suam vinendo luxuriosè.* Diximus iuniorem non tempora fecisse, sed mores, & ideo dixit: *Non post multos dies.* Quia cum principio ipso mundi festinavit gentilitas ad idolorum patriam: ad longinquam diaboli regionem animo est peregrinata, non loco: & per clementiam vanis & peruagata cogitationibus, nec non est corporis motibus iactata per terras: namque coram patre sine patre erat: & cum in se esset, non erat secum. Hinc est quod luxuriosus per desiderium secularis eloquentiæ, per scholarū lupanaria, per triuia sectarum, dissipauit Dei patris dementi disputatione substantiam. Et cum consumpsisset coniecturis quicquid erat sermonis, scientiæ, rationis, iudicij, egestatè summam, famam magnam cognoscendæ veritatis miserrimus sustinebat: quia philosophia quærendæ diuinitatis indixit laborem: veritatis inueniendæ fructum cōtulit nullum. Hinc est quòd adhærebatur primario regionis illius, à quo mittebatur in istud sæculum, hoc est in unam multarum superstitionum villam: ut pasceret porcos, id est dæmones, qui dicunt domino: *Si eiicis nos, mitte nos in porcos.* Ut pasceret dæmones thure, victimis, sanguine, falsatum responseionum mercedem pro tali labore relatus. Occidebatur pecus: ut quod vivum nil scierat, diuinaret occisū: & loqueretur ex fibris mortuum, quod nunquam fuerat ore prolocutū. Verum cùm nil diuinum, nil salutare profuturum, nil gentilis inueniret in talibus: desperans de Deo, de pruidentia, de iudicio, de futuris, ab schola ad ventris se deponebat in gluuiē, cupiēs saturari de filiis, quas porci manducabant. Hoc notunt Epicurei: qui cū Platonicas

*Matt. 8.*

tonicas & Aristotelicas percurrenter scholas, nullaque illuc aut diuinitatis, aut scientiae inuenirent disciplinam, Epicuro se tradunt ultimo, desperationis & voluptatis auctori. Et manducant siliquas, hoc est, voluptatibus corporis male dulcibus inhiant, & pascunt dæmones, qui semper corporum vitiis saginantur &

*1. Cor. 6.* sordibus: quia sicut Domino qui se iungit, unus spiritus est: ita qui se iungit diabolo, est dæmon unus.

Sed hic iunior quamvis cuperet, non tamen saturabat de siliquis istis ventrem suum. Quare? quia nemo illi dabat. Diabolus quidem volebat per famem scientiam, per voluptatum difficultatem, Gentilem reddere audiorem ad illicita perquirenda, ad perpetranda delicia: sed Deus pater ideo permisit venire Gentilem,

*Matt. 6.* ut erroris occasio salutis fieret argumentum: namque Diabolum sic reliquit, ut perderet: & Gentilem sustinere passus est famé, ut rediret. Redit autem ad patrem, & clamat, *Pater peccavi in cælum, & coram te.* Redisse iuniorem ad domum patris, & clamare Deum patrem vox ecclesiæ quotidiana testatur: quæ dicit,

*Matt. 6.* *Pater noster qui es in cælis. Peccavi in cælum & coram te.* Peccauit in cælum, dum in cælo Solē, Lunā, Sidera, deos esse blasphemat: & hæc eadem profanat adorando. Et igitur non sum dignus vocari filius tuus, fac me sicut unum de mercenariis tuis. Hoc est dicere, quia nō mereor iam filij gloriam, vel veniam, consequar pro mercenario labore mercedem. Et cui honor sobolis perit, saltem vitalis maneat in quotidiano pane substantia. Sed pater occurrit, & occurrerit longè. Cum adhuc impij essemus, Christus pro nobis mortuus est. Occurrerit pater, occurrit in filio, cum per ipsum de cælo descendit, & peruenit ad terras. Pater, inquit, qui me misit, mecum est. Cecidit super collum eius. Cecidit cum per Christum diuinitas tota nostra decumbit, & incumbit in carne.

Et

scipio

*Et osculatus est eum. Quando : quādo misericordia & veritas obuiauerunt sibi: iustitia & pax osculatæ sunt se. Dedit stolam primam. Illam quam Adam perdidit, immortalitatis gloriam sempiternam. Posuit annulum in manu eius. Annulum honoris, titulum libertatis, insigne pignus spiritus, signaculum fidei, arrham cœlestiu nuptiarū: audi Apostolum, Desponsauit vos vni viro virginem castam exhibere Christo. Et calceamenta in pedibus eius. Ut essent calceati pedes in prædicione Euangelij , ut essent beati pedes euangelizantium pacē. Et occidit ei vitulum saginatum. Illud de quo David cantabat, Et placebit Deo super vitulum nouellū Psal. 68. cornua producentem, & vngulas. Occiditur patre vitulus sic iubēte: quia Christus Deus Dei filius occidi sine patris voluntate non poterat : audi Apostolum, Quip topio filio nō pepercit, sed pro omnibus nobis Rom. 8. tradidit illū. Hic est vitulus qui in epilū nostrū quotidie aciugiter immolatur. Sed frater senior, sed senior filius veniens ex agro, populus legalis, messis quidem multa, operarij autē pauci: audit in domo patris symphoniam, audit choros, & introire nō vult. Hoc quotidie oculis nostris intuemur. Nam venit Iudaeus ad Luc. 10. domū patris, id est, ad Ecclesiā, stat foris per inuidiā, audit Davidicā citharā personare, audit ex cōcētu Prophetico symphoniā, ex populorū vario cōcentu choros audit, & introire nō vult per inuidam stans foris. Dum gentilem fratrem pristinis iudicat, & horret ex moribus, ipse paternis bonis le eximit, ipse se paternis excludit gaudiis. Quod autem dixit: Ecce tot annis seruio tibi , & nunquam mandatum tuum prateriui, & nunquam dedisti mihi hædum. Tacendum potius, quām loquendum esse iam duximus. quia Iudaeus loquitur: & non facientis verba sunt, sed tumētis. Pater egreditur, & dicit filio , Fili, tu semper mecum es. Quomodo ? per*

*2. Co. 11.  
Ephes. 6.  
Rom. 10.*

Abel, per Henoch, per Sem, per Noë, per Abraham,  
per Isaac, per Iacob, per Moysem, per omnes sanctos,  
per quos Iudaica generatio in Euangelio lecta deri-

**Mas.** 1. tiatur, cum dicit: Abraham genuit Isaac, Isaac genuit  
Iacob. Et omnia mea tua sunt. Quemadmodum? quia  
tibi lex, tibi prophetia, tibi templum, tibi sacerdotium,  
tibi sacrificia, tibi regnum, tibi munera, tibi (quod est  
super omnia) natus est Christus. Sed quia tu per iniui-  
diam perdere vis fratre, paternas epulas, patris gaudia  
dignus es nō habere. Angusto sermone res latissimas,  
non ut voluimus, aperire potuimus: sed scientiae ve-  
stræ intellectui vestro lata sunt, quæ in sermone no-  
stro videntur angusta. Non sit hæc ingrata simplex &  
occulta collatio, quæ nos res mysticas & excelsas nō  
narrare, non declarare, sed aperire compulit, & expla-  
nare.

---

*In Psalmum XCIX. Sermo VI.*

**Q**uoniam redeūte filio iuniore familia tota cho-  
ros egit, cœlestem cecinit symphoniam, conue-  
nit & nos hodie psalmum sumere, dare tympanum,  
ponere organum, citharam tangere, & ad tantum Dei  
Patris gaudium melodiam Dauidicam personare. *Iu-  
bilate Deo inquit omnis terra.* Quid est, quod intelligen-  
tia huius exultationis inquirit? Quid est, quod post  
tanta deitatis, tam terribilia, tam mirifica præcepta  
terra nunc vocatur, & invitatur ad iubilum? *Iubilate,*  
*inquit Deo omnis terra.* Quid est, quod posteaquā ter-  
ribilis? Deus mitissimi pastoris elegit officium, per-  
sonam pastoris induit: Ut vagos populos, palætes ple-  
bes, dispersas longè lateq; gentes, velut errantes oves  
in vnum pastor misericors congregaret, immo ut na-  
tiones feras, prædam mortis, carnis cibum, potum san-  
guinis, bestiarum furorem sitientes, ad usum lactis, ad  
cibum